Prosveta

Brata Kralj

(Nekaj opomb k razstavi v Akad. domu.)

V Akademskem domu sta brata Kralj zopet razstavila. To pot svoja najnovejša dela. Menda sta hotela s tem pokazati slovenski javnosti, deloma pa tudi slovenski umetnostni kritiki najnovejšo fazo svojih umetniških stremljenj.

Brez dvoma je razstava bratov Kralj tudi umetnostno njih najnovejša in najzrelejša. Ne trdimo pa s tem, da sta ž njo že dosegla definitivno stopnjo in da sta našla svojo adekvatno obliko. Brata Kralj se nahajata še vedno na prehodni točki. Njiju umetniška ustaljenost je še daleč . . .

V umetniškem ustvarjanju bratov Kralj najdemo radi tega raznovrstne kompetente. Najprej tisto izredno barvno fantazijo, v kateri znatno prekašata ostale slovenske sodobnike. Ta njihova barvna fantazija je dragocen dar, ki si ga morata ohraniti za poznejši čas, ko bosta v svojih zamislih in tudi v formalnem oziru dosegla definitivni umetniški obraz.

Nadalje razpolagata brata Kralj z izrednimi, tehničnimi, perspektivnimi talenti. Nobena specijalna ali tehnična težkoča ni zanje vprašanje moči. Z lahkoto obvladata vsako pozicijo in prinašata s tem v slovensko upodabljajočo umetnost element, ki ni bil doslej najboljše dotiran.

Tretji element umetniškega ustvarjanja obeh bratov leži v njihovem idealizmu. Umetnost odnosno lepota ima razne tajnosti in strani, ki se do danes vse še niso dognale. Na vsak način spada k lepoti neposredna senzitivna učinkovitost. Imamo pa še drugi moment, ki sodeluje pri povzročitvi lepega vtisa. Na pr. moment skrivnosti. V nekem oziru je namreč upodabljajoča umetnost zelo blizu glasbi. Kakor izziva dobra glasba v človeku brezbroj fantastičnih slik, sanj, misterijev, zamaknjenj, tako povzroča tudi lepa slika občutke, ki silijo človeka k raznim sanjam in fantazijam. Umetnina je tem večja, čim večja je moč, s katero povzroča v gledalcu fantastične misli in s katero budi človekovo fantazijo. Človek se zamakne, kar pa ne pomeni nezavestne zamaknjenosti ali topega gledanja, marveč zamaknjenost najboljših misli, plemenitih čustev. Pri takem zamaknjenju se zbudi ves notranji, sanjski, idealistični svet. Tedaj zahrepenimo po stvareh, ki so nam najdražje. Na taka notranja doživetja nas navajajo samo velike umetnine.

To smo morali povedati, da razložimo tretjo sestavino umetnosti bratov Kralj. Za slikami teh dveh umetnikov tiči nekaka miselnost, trepetajo skrivnostni duševni vzdihljaji. Človek čuti neko duhovnost, ki se izraža potom zvitih rok, zleknjenih teles, kričeče bolnih obrazov itd. Nekaj časa se je mislilo, da Kralja hočeta docirati in da podajata slikarske aforizme. To pojmovanje je zelo zmotno!

Te tri elemente srečujemo tudi na najnovejši razstavi. V tehničnem oziru nam podajati celo nekaj novega. V kompoziciji se obračata bolj k domačim predmetom in ne stikata za nebesno daljnimi dogodki. Dva obraza in nekaj rok predstavljata Poletje, Jajčarice nudijo prizor iz domačega življenja. Kubistični elementi pri Delavcih pred tovarno markirajo le sodobnost umetnin. Pri najnovejših proizvodih obeh bratov ugaja umirjenost ter izredno uspela uporaba svetlobnih elementov in temnejših barv za proizvajanje skrivnostnega značaja in duhovnosti slik. Za vsako sliko, to čutiš jasno ,se skriva tajno, samosvoje skrivnostno življenje. Brata Kralj ne slikata in ne upodabljata abecedarskih skrivnosti. Pač pa so ravno radi tega naslovi teh umetnin večinoma popolnoma zgrešeni. Bolje bi storila, da registrirata umetnine s formalnimi ali časovnimi znaki. Poletje po našem ni poletje. Umetnost Kralja, ki je naslikal Poletje, pa tudi ne obstoja v denominaciji umetnine, ki je popolnoma zgrešena, kakor pri večini ostalih umetnin, marveč v delu samem. Umetnine so pač plodovi instinkta, nikoli intelektualnih poimenovanj in razlag. Umetniki so vedno slabo razlagali lastne umetnine.

Brata Kralj se odlikujeta še z značilnostjo, ki jo moremo na hitro roko imenovati, da je »gledanje« posebnega, njim svojstvenega sveta ljudi in prikazni. Fizijognomija ljudi in stvari, katere predočujeta, ni realistična, ni vsakdanja, dasi se močno naslanja na slovenske antropološke znake. Ta izvirnost je zelo dragocena prvina umetnosti bratov Kralj.

V tehnične podrobnosti in v razlago poedinih umotvorov se ne moremo spuščati. Kdor razpolaga s pristno čustvenostjo, kogar ne motijo predsodki in ki mu ne razjedajo pogleda in priznanja osebna nasprotovanja, naj si ogleda razstavo. Pri marsikateri sliki se bo zamaknil preko prašne vsakdanjosti v svet človeških in življenjskih misterijev.

Al. Č—k.

Za slovenski narodopisni muzej

Že par let imamo v Ljubljani samostojen narodopisni muzej, ki ima nalogo pospeševati narodopisje, antropologijo in zgodovino ljudske umetnosti, zbirati tozadevni materijal, ga proučavati in hraniti v svojih razstavnih zbirkah.

V prvi vrsti ima muzej nalogo obdelati slovensko norodopisje. Treba je obdelati najprej domači, nam najbližji materijal ki se hrani po deželi, ali ki je v lasti zasebnih zbirateljev. Narodopisno blago, ki je najbolji izraz narodnega bistva, treba zbrati, da spoznamo sebe in da nas svet spozna in bolj vpošteva, kakor nas je doslej. Veliko imamo pokazati na tem polju: imamo kmetsko arhitekturo, originalne narodne noše, vezenine, plastiko, ljudsko slikarstvo, domačo umetno obrt, narodno pesem in njene melodije in pripovedno blago. To bogato narodno blago gotovo ne sme propasti in se pozabiti, zato je treba dela in zadnji čas je, da začnemo s tem delom, ki so ga Čehi, Hrvati, Srbi že davno opravili.

Vodstvo narodopisnega muzeja v Ljubljani je prevzelo po bivšem deželnem muzeju skromno narodopisno zbirko, ki ne vsebuje niti še vseh glavnih tipov narodnih noš, ljudskega pohištva in orodja, izrezanih in poslikanih okraskov itd. To zbirko je nujno treba izpopolniti. Za to nalogo pa se mora zavzeti ves narod, ker je vodstvo muzeja s skromnimi sredstvi, ki jih daje država, sámo ne more izvršiti. Treba je, da naši inteligenti na deželi požrtvovalno prevzamejo nase narodno dolžnost pomagati vodstvu muzeja in mu nabavljati ali naznanjati razmetani in čimdalje redkejši narodopisni materijal, ki pod pritiskom civilizacije in moderne industrije od dne do dne bolj gine. Treba je to blago odtegniti propadu s tem, da se poskrbi, da pride v muzej. Naj bi prevzeli požrtvovalno del te nologe duhovniki, učitelji in dijaki, ki imajo največ stika z ljudstvom in naj bi pridobivali za muzej narodopisno blago, če mogoče kot dar ali pa ga vsaj naznanili. Korist od razstavljenega narodopisnega blaga ima ves narod, dobra etnografska zbirka je narodu zrcalo in ponos, stara umetnost narodova je pobuda novejšim umetnikom in obrtnikom.

Mednarodni festival komorne glasbe v Benetkah

5. septembra so začeli v Benetkah letošnji veliki prazniki komorne glasbe, ki jih prireja veliko mednarodno komorno Udruženje. Za festival je zavladal po celi Evropi izredno velik interes. Saj je večmesečna propaganda naznanjala, da se bodo proizvajala izredno močna nova dela najmodernejših skladateljev. Vodstvo festivala se je nahajalo v rokah italijanske sekcije gornjega Udruženja, kojega duša je znani italijanski skladatelj in dirigent Casella. Prvotno je bilo določeno, da se vrše koncerti v konservatorijski dvorani, pozneje pa so morali radi izredne udeležbe prenesti koncerte v veliko dvorano opernega gledališča Fenice kjer se je nekoč vprizorila premijera Verdijevega »Don Carlosa« z velikim uspehom in je isto občinstvo pozneje izzvižgalo božanstveno »Traviato«.

Nemško glasbo je zastopal Paul Hindemith, ki je napisl klavirski koncert pod imenom »Kammermusik Nr. 2.« Klavirski part je spremljal drobni komorni orkester. Način te kompozicije je izredno moderen, ritem oster in izrazit. Figuracija nas spominja na Bacha, štilno pa se Hindemith v poslednjih svojih delih naslanja na Strawinskega. Najlepši mesti koncerta sta prvi stavek in srednji Potpourri, zadnji stavek in srednji Potpourri, zadnji stavek pa učinkuje monotono. Max Butting je napisal drobnarije za godalni kvartet, ki so vsled čustvene vsebine zelo ugajale. Dunajčana Hans Eysle in Wilhelm Grosz sta dokazala vplive Schoenberga. Grosz je napisal koncertno delce za klavir in gosli, ki predstavlja nekako virtuozno jazzbandmuziko. Ni čuda, da je ugajala.

Pozornost je vzbudil nadalje godalni kvartet Pražana Erwina Schulhosfa. Skladatelj razpolaga z velikim temperamentom in obeta veliko. Največji vtis pa je napravil godalni kvartet sivolasega Janačka, ki je užigal s strastnimi ritmi in z opojnimi napevi. Tematično se Janaček tudi v tem delu naslanja na slovaško narodno glasbo. Prav dobro občutene impresije sta predstavila dve pesmi Ladislava Vycpaleka.

Lirik Gabriel Faure, ki je lani nenadno preminul, nas je seznanil s pristnim francoskim impresijonizmom. Brazilijanec Hector Villa-Lobos je predložil neke ironične in sentimentalne epigrame, s katerimi pa ni ugajal. Celo sonata Španca Cassado je bila najslabša glasba na festivalu. Virtuozna skladba brez umetniške vrednosti. Madžar Zoltan Szekely z vijolinsko solosonato ni prepričal občinstva, da je talent, pač pa da je izvrsten goslač. Splošno pozornost je vzbudil Rus Samuel Feinberg s sonato za klavir. Delo je globoko, razpolaga z izvirno tematiko ter je vseskozi moderno harmonizirano. Dve orkestralni skici Amerikanca Henryja Eichheima sta popolnoma odpovedali.

Skladbe so proizvajali prvovrstni umetniki: komorne skladbe kvartet Zika in Beneški kvartet, pesmi pevk Croizat iz Pariza in pevec Fleischer iz Prage, dirigirala sta Hermann Scherchen iz Frankfurta in Louis Gruensberg iz Newyorka. Drugi del prazníkov je posvečen modernim orkestralnim skladbam. Na vrsto pridejo nove umetnine Schoenberga in Strawinskega. Pri izrazito komornih skladbah so ugajala le dela nemških in čeških skladateljev, zlasti Hindemitha, Schulhoffa in Janačka. Vse drugo je bilo povprečno blago, ki pravzaprav ne spada na programe mednarodnega festivala komorne glasbe. To dokazuje pač neko pomanjkanje kompozicijskih talentov v sodobni glasbi, ki se nahaja na kritični postaji: Vse zre v nove forme in obožuje nove harmonije, za katere pa se ne more najti priznane tematike.

★ ★ ★

— **Umetnostna razstava** novejših del bratov Kralj je odprta do 13. septembra. Kdor si jo namerava še ogledati, naj stori to pravočasno, ker se v nedeljo zvečer zapre. 1636a

— **Gledališki abonma.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja vse lanske abonente, da so jim stari sedeži in lože rezervirani le še v ponedeljek dne 14. t. m. Uprava prosi, da se reflektanti prijavijo danes v nedelio od 9. do 12. in v ponedeljnk 14. t. m. od 9. do 12. in od od 15. do 17. popoldne v veži dramsekga gledališča. Priglase novih abonentov pa sprejema uprava ob istem času in prostoru od torka 15. t. m. dalje.

MESTO BERCULO, kjer je napravil ciklon ogromno škodo.

Ljubljanski velesejem

V zvezi z velesejmom smo opetovano naglašali, da je položaj naše industrije, trgovine in obrti zelo težak in da v teh razmerah od Ljubljanskega velesejma nikakor ne moremo pričakovati čudežev. Motijo se vsi tisti, ki mislijo, da uspeh velesejma ni neposredno odvisen od gospodarske konjunkture. Ta konjunktura pa letos še daleč ni tako povoljna, da bi mogli zahtevati, naj nam Ljubljanski velesejem pokaže razmah in napredek slovenskega gospodarstva, ki preživlja žal eno najtežjih kriz. Kljub temu je pa dosegel naš velesejem več kot je bilo pričakovati, kar je seveda posledica njegovega vzorno organiziranega upravnega aparata in žilavosti sejmskega vodstva, ki tudi v najtežjih časih ne kloni duha.

Sledeči statistični podatki nam jasno kažejo, da je letošnji velesejem storil in dosegel vse, kar je bilo v današnjih razmerah sploh mogoče. Če si ogledamo tabelo, ki govori o razpoloženju razstavljalcev, vidimo v splošnem razveseljivo sliko. Navzlic stagnaciji, pomanjkanju gotovine in nazadovanju konzuma je bila večina razstavljalcev s kupčijami zadovoljna. Zlasti dobro je šla kovinska industrija, elektrotehnika, živilska industrija, usnjarstvo, ščetarstvo, klobučarstvo, slamnikarstvo, kožuharstvo, vozila in kemična industrija. Sejmsko vodstvo bo gotovo znalo upoštevati te rezultate za prihodnje leto. Industrijam, ki letos niso prišle na svoj račun, kakor n. pr. narodni domači izdelki in čipke, papirna industrija in grafika, galanterija in deloma lesna industrija, bo treba zbrati vse sile in preboleti prehodno krizo če treba tudi z velikimi žrtvami. Te industrije bi se dale na velesejmu nekoliko omejiti na račun onih, ki imajo dobre izglede za takojšnje plasiranje svojih izdelkov. Zato bo prihodnje leto potrebna pregrupacija v tem smislu.

Zelo razveseljiv je bil poset letošnjega velesejma, ki po številu obiskovalcev malone sploh ne zaostaja za prvimi štirimi. 123 tisoč posetnikov je vsekakor dokaz, da igra Ljubljanski velesejem v našem gospodarskem življenju izredno važno vlogo. Največji kontingent posetnikov je dala seve Slovenija z Ljubljano, vendar pa moramo zabeležiti značilno dejstvo, da je posetilo naš velesejem zelo mnogo trgovskih interesentov iz Banata in Bačke, dalje iz Prekmurja, Srbije, Hrvatske, Dalmacije, Bosne in Hercegovine, Slavonije in drugih pokrajin. To naj bo našim gospodarskim krogom v spodbudo in moralno oporo za nadaljne delo. Krog odjemalcev naših izdelkov se širi in to je najboljši dokaz, da so dani slovenskemu gospodarstvu glavni pogoji za razvoj in napredek. V tem pogledu je izvršil Ljubljanski velesejem ogromno delo, za katero mu mora biti celokupna javnost, zlasti pa gospodarski krogi hvaležna. Inozemskih obiskovalcev je bilo največ iz Italije in Avstrije. Tu bo potrebna sistematična propaganda, da privabimo na naše velesejme večje število obiskovalcev iz onih držav, kjer so tla za razpečavanje naših izdelkov ugodna.

V naslednjem podajamo statistične podatke o uspehu letošnjega velesejma:

Pregled uspehov na V. Ljubljanskem velesejmu:

	zelo zadovoljni %	zadovoljni %	manj zadovoljni %
Kovinska in strojna industrija	4.5	79.5	16.—
Lesna industrija in pisarniška oprema	16.6	56.6	26.8
Papirna industrija, grafika, igrače	11.1	56.6	33.4
Ščetarstvo, klobučarstvo, slamnikarstvo, kožuharstvo	11.1	77.7	11.2
Vozila	16.6	66.6	16.8
Tekstilna industrija	20.8	64.3	14.9
Usnjarska industrija	13.6	68.1	18.3
Elektrotehnika	12.5	75.—	12.5
Kemična industrija	17.4	65.2	17.4
Živilska industrija	13.6	68.2	18.2
Galanterija	10.7	64.2	25.1
Narodni domači izdelki in čipke	18.1	36.5	45.4
Glasbila	60.—	20.—	20.—
Skupaj	17.5	61.3	21.2

Obiskovalci letošnjega velesejma.

Vseh posetnikov je bila ca 123.000, od katerih je: Ljubljana 45.000, ožja Slovenija 65.000, oddaljenejši kraji Slovenije in Prekmurje 3.600, Hrvatska 1.690, Slavonija 400, Dalmacija 540, Banat in Bačka 7.620, Srem 210, Bosna in Hercegovina 780, Srbija 2.100, Makedonija 350, razstavljalcev in njih personala 1.700, inozemcev 1.003

Inozemci: Italija 560, Avstrija 325, Nemčija 35, Češkoslovaška 30, Madžarska 30, Grška 23, Turčija (Konstantinopel) 17, Bolgarska 14, Francija 12, Romunija 9, Holandska 6, Poljska 6, Anglija 5, Švica 4, Egipt 4, Belgija 3, Švedska 1, ostala Evropa 9, Amerika USA. 2.

Inserirajte v „Slov. Narodu"!

Lysoform

V slučaju okuženja neobhodno potreben! 125/L

Julijska krajina

—j *Slovenska krajevna imena na poštnih pošiljkah prepovedana.* Tržaško poštno ravnateljstvo je izdalo odlok, po katerem se smejo v naslovih pri poštnih in brzojavnih pošiljkah rabiti izključno le italijanska krajevna imena. Ako ne bo kraj napisan v uradni obliki, se pošiljatev zavrne. Doslej so se dostavljala lahko tudi pisma s slovenskimi krajevnimi imeni. Ali se bo odslej odklonila pošiljatev, na kateri ba krajevno ime napisano italijansko in slovensko? Tudi ta naredba je proti dobrim odnošajem med obema narodnostima.

—j **Tečaj za »drugorodno« učiteljstvo** je otvorjen v Vidmu. To je že tretji tečaj, na katerem predvajajo strokovnjaki zgodovino in kulturo italijanskega naroda.

—j **Vodovod za Trst.** V Rimu se je mudil tržaški župan dr. Pitacco, da izposluje posojilo za napravo vodovoda iz Timava za tržaško mesto. Imel je dolg razgovor s fin. ministrom Volpijem, ki se je končal z zahtevo, da mora tržaška občina predložiti konkretnezši fin. načrt, potem bo mogoče ukreniti, kar treba. Trst želi posojila 50 milijonov lir.

—j **Koncert zbora »Zveze učiteljskih društev«** bo v soboto ob pol 9. uri zvečer v Trgovskem domu v Gorici.

—j **V Dobravljah** na Vipavskem obstoji 25 let bralno in pevsko društvo, ki si je v povojni dobi ustanovilo tudi športni odsek. V okviru proslave svoje 25letnice je imelo društvo o Binkoštih prvo javno prireditev, koncem septembra sledi druga. Društvo je ustanovil g. Anton Vrčon, mnogo zaslug za procvit društva ima učitelj g. Mermolja.

—j **Več rudarjev s Cerkljanskega** se nahaja na delu v Franciji. Pišejo, da je tudi tam vedno slabše, plače se nižajo, življenjske potrebščine pa se dražijo. V plačilno knjižico prihajajo vedno novi odbitki, tako da znašajo sedaj že 50 frankov na mesec. Dohodninski davek treba plačati še posebej. Po rudnikih zadnje čase mrgoli Italijanov, po premogovnikih je polno Poljakov in Ukrajincev. Vse te množice si iščejo kruha po Alzaciji in Loreni, v starih pokrajinah pa nameščajo tudi že črnce iz kolonij, ki dobivajo zelo nizke plače. Cerkljani so zaposleni v Creutzwaldu.

—j **Predelske železnice ne bo!** Poi stoletja že se razlegajo po goriški deželi glasovi, da treba zgraditi predelsko železnico. Ko je Italija zasedla te kraje, je rastlo v Gorici in Trstu upanje, da sedaj pride gotovo do zgradbe te proge in mislili so, da je tako nujna, da pride prva na vrsto. Nebroj spomenic in prošenj za predelsko črto je že šlo v Rim in polno je bilo osebnih posredovanj, pa doslej brez uspeha. Baš te dni pa se je pokazalo, da v Rimu sploh ne mislijo več na zgradbo železne poti preko Predela. Rimska vlada je opozorila avstrijsko glede na železniške obveznosti v saintgermainski pogodbi, da vstraja pri črti iz Rezije. Te dni je bil v Rimu tržiški župan dr. Pitacco, ki je imel razgovor tudi z generalom Badogliom, šefom generalnega štaba, glede tržaške želje po predelski železnici. Ta mu je povedal, da delajo v Milanu uspešno za železnico preko Štelvia v Srednjo Evropo, ker so ustanovili odbor, ki je nabral v to svrho že 800 milijonov lir, katere se stavijo vladi na razpolago za pričetek gradbe. v Trstu pa se ni še nič takega zgodilo. Svojčas se je bil napravil odbor, da zbere 300 milijonov lir za pričetna predelska dela, ali odbor ni deloval in župan bi menda rad zopet spravil v življenje tak odbor, ki bi dobil 300 milijonov lir, da se izroče rimski vladi — toda težko bo kaj s tem, ker v Trstu pač uvidevajo rimsko nerazpoloženje proti predelski črti.

—j **V Barkovljah pri Trstu** so napraviti nove zvonove in na enem je bil tudi slovenski napis. Fašisti niso pripustili blagoslovljenja teh zvonov. Cerkvena oblast je morala kapitulirati pred njimi in slovenski napis je izginil z zvona. Sedaj so novi zvonovi v Barkovljah srečno blagoslovljeni in domovina je rešena!

Iz Maribora

—m **Fregoli Retta in Fatima v Mariboru.** Dne 7. in 8. t. m. je imel v Götzovi dvorani dve predstavi znani »čarovnik« in telepat Fregoli Retta. Občinstvo je oba dni napolnilo dvorano do zadnjega kotička. — Predstava velikega umetnika v spreminjanju itd. je sijajno uspela, nekatere točke so naravnost frapirale občinstvo.

— **Potresni sunki v Mariboru.** Kakor v Ljubljani, tako so tudi v Mariboru včeraj zjutraj okoli 6. občutili močan potresni sunek, kateremu je sledilo več manjših sunkov.

—m **Osebna vest.** Profesor tukajšnje realke g. Hilarij Fofan je bil stalno upokojen.

—m **Zlato maturo** slave letos maturanti mariborske gimnazije iz leta 1875. Med jubilanti se nahaja tudi celjski župan dr. Hrašovec.

—j **Premestitev.** Sodnik g. Fr. Ulaga v Sežani je premeščen k tribunalu v Tolmezzu. Gospod sodnik se je držal strogo svojih poklicnih poslov in se ravnal po razmerah ter deloval tudi v društvu, katero naglaša, da ima namen zbliževati obe narodnosti — toda Slovenec je in zato mora iz dežele. Neki slovenski sodnik si je pomagal v svrho, da ostane neoviran v službi, s tem, da sploh ne govori več slovensko nikjer, niti s svojimi starimi slovenskimi znanci. Ta ima mir in velja za dobrega Italijana.

Ne, to menda ne bo dobro. Kupiti psa, to najbrže ni neobhodni pogoj za javno delo. Lahko bi prisilil Čikasova, da se pripravi za trgovski poklic. Morda pa hoče postati celo letalec — kdo bi mu mogel pogledati v dušo? Kam naj vtaknem v tem slučaju psa? Če ga sploh izpustim, bo v povesti luknja. Koga naj potem ukradejo in zakaj naj začne Čikasov pijančevati? Res, pijanec lahko postane zaradi Aniute, toda to je že druga stvar. Tako lahko izgubim vso povest, kakor fižol iz raztrgane vreče.

Pogledal sem na uro. Bilo je že skoraj dve, a pisati sem pričel o pol devetih. Zelo skromno računano, bom moral pisati povest najmanj štiri mesece, ako bo treba pisati vsako vrstico dve in pol uri.

Kaj pa če bi začel pri psu. Kar pero v roke in začnimo:

»Bernardinec Topsi je bil — zelo dober pes. Imel je mehka ušesa, in študent Čikasov je zbiral denar, da ga kupi.«

In kar — saj boste gotovo razumeli ta občutek — me je postalo sram za Čikasova. Menda sem preveč ignoriral samoljubje tega fanta. Aniuto ljubi zato, ker poveša oči: zbira denar, da si kupi Topsija in sicer zato, ker ima mehka ušesa. Kdo bo pa verjel, da more človek postati pijanec, ker ga gorje? Takemu bitju, ki je polno najrazličnejših oresenečenj, sploh ni treba iskati povoda. Zagledal je odtrgan gumb, pa je začel pijančevati in konec besedi. Potem ga pa le vprašuj, zakaj je to storil.

Odložil sem pero. Vso noč sem se ukvarjal z dvema podeželskima rodbinama, s psom, letnim časom, študentom in dekletom, pa nisem mogel iztisniti iz njih trideset vrstic. Tisti pa, ki jim zavidam, spretno obdelujejo, tko in predo z takega telefonskega uradnika cel roman v šestih delih. Celo z epilogom.

Ko se je že danilo, sem šel spat.

V sanjah sem nekomu vneto in plaho dokazoval, da bi že znal priti temu falotu Čikasovi, njegovi punci in psičku do živega, če bi le ne bil z literaturo tako pošten in vesten — pa mi niso verjeli. Zjutraj me je obiskal vsiliivi znanec, ki je vedno pokazal svoj nos kot nalašč takrat, kadar sem ga ne potreboval, pa me je začel izpraševati:

— Ste delali včeraj?

— Aha.

— Utrujeni ste, kajne?

— Aha . . .

— Tako . . . Čemu neki bi se tako napenjali . . .

— Ne bom več.

— A veste kaj: [illegible] se pa ne spravite tako-le po vseh pravilih za dva tedna k pisalni mizi in ne napišete velike, resne povesti . . . Kako mislite, ali bi vam šlo od rok?

Kaj naj odgovorim takemu človeku?